

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

УДК 351:304.4-055.2

DOI <https://doi.org/10.32782/app.v70.2022.13>

К. В. Бринюк

orcid.org/0000-0002-4628-8359

аспірантка кафедри політичних теорій

Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ І МІСЦЕ ГЕНДЕРНИХ ВИМІРІВ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ОРГАНАХ ВЛАДИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

У становленні та розвитку ефективної системи реалізації державної політики в Україні найважливішу роль відіграє кадровий корпус органів державної влади. Від рівня управлінської комунікації посадових осіб, їхнього професіоналізму, компетентності, сумлінності та відповідальності і порядності залежить ефективність використання в інтересах населення державних ресурсів, економічних і фінансових можливостей.

Гендерна рівність є одним із головних показників рівня розвитку інститутів демократії в країні. Реформування громадянського суспільства значною мірою змінило становище жінок в системі соціального управління. Проблема повноправного представництва жінок у структурах влади дедалі більше виходить на перший план. Але процес формування гендерно орієнтованої політики ще не став предметом цілеспрямованих дій владних структур та соціологічних досліджень наукової спільноти.

Актуальність обраної тематики наукової статті зумовлена необхідністю теоретико-методологічного осмислення гендерної асиметрії в органах державного та муніципального управління, а також виробленням науково-практичних рекомендацій з оптимізації системи гендерних вимірів управлінської комунікації в системі державної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання правового забезпечення рівності чоловіків і жінок досліджуються в наукових роботах таких вчених, як Матвієнків С., Болотіна Н., Власов В., К.Г. Михайльова, Борисенко О.С., Головнєва І.В., Гога Н.П., Оніщенко Н., Макаренко Л., Богословська І.Г., Львова О., Ярошенко О..

Гендерним аспектам управлінської комунікації присвячені також дослідження іноземних науковців Makoon, K., Singh, R., Lal, S., Chand, R. Derks, B., Van Laar, K., Ellemers, N. в яких вчені висвітлюють нерівномірність представництва чоловіків і жінок у політиці, аналізують механізми впровадження належної гендерної комунікації з метою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в міжнародному аспекті.

Проблематику гендерної дискримінації проаналізовані також у працях Е. Лібанової, О. Грішнова, De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F. Anurudran A., Yared L., Comrie C., De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F., Т. Журженко, Е. Плісовського, Г. Герасименко.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою зазначеного наукового дослідження є аналіз гендерних вимірів управлінської комунікації в органах влади та місцевого самоврядування, а також вироблення науково-практичних рекомендацій з оптимізації системи гендерних вимірів управлінської комунікації в системі державної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. 10 грудня 1948 року Генеральна Асамблея ООН проголосила Загальну

декларацію прав людини. Вона закладає основу для створення та розвитку світового законодавства про рівність прав і можливостей чоловіків і жінок та усунення всіх видів і форм дискримінації людини. У 1950 році уряди держав-учасниць Ради Європи підписали Конвенцію про захист прав людини та основних свобод. (Feldman, Jean-Philippe, 1999).

Ще один міжнародний договір – Протокол № 12 до Конвенції про захист прав і основоположних свобод (Рим, 4 листопада 1950 р.) – присвячений забезпеченню рівності чоловіків і жінок. Він був прийнятий у Римі 4 листопада 2000 року та відкритий для підписання. Стаття «Загальна заборона дискримінації» Протоколу до Європейської конвенції наголошує: «Забезпечити здійснення прав і свобод, викладених у цій Конвенції, незалежно від можливої особи, народження чи інших обставин». Сторони зобов'язуються дотримуватись норм Конвенції. Тому для підписантів є логічним і надзвичайно важливим закріпити гендерні права та стандарти гендерної рівності у своїх конституційних актах. (Protocol No. 12 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom, 2004, p. 344).

Сучасний етап створення гендерного законодавства має свої особливості – як зазначає Р. Чанд (Makoon, K., Singh, R., Lal, S., Chand, R. (2022)) з законодавчої та правової точки зору існує два різних, але взаємодоповнюючих аспекти гендерної рівності: допомога в забезпеченні включення гендерної перспективи в усі сфери законодавства та практична мейнстрімові ініціативи в житті, або через цілеспрямоване розширення прав і можливостей жінок і підтримку всіх ініціатив, спрямованих на подолання нерівності. (Makoon, K., Singh, R., Lal, S., Chand, R., 2022).

Гендерний вимір у політиці, з позиції А Патерік (Petherick, A. (2019)) – це проведення кількісних та якісних оцінок діяльності жінок і чоловіків у політиці, характеристик їх фемінності та маскулінності, які визначають ступінь і рівень політичної грамотності, їх соціального самовираження та самоактуалізації, а також вплив на всі сфери організації Ефективність політичного впливу, управління та планування приватного та громадського життя, ефективність впливу на всіх напрямках соціального та політичного розвитку, принципове моделювання та прогнозування соціальних та політичних процесів для справедливості, рівності, миру і прогресу.

Гендерні виміри політичних процесів – явище, яке склалося історично та виявляється в політичній участі, представництві, сприйнятті політичної влади. «Рівноцінна участь чоловіків та жінок в управлінні країною по-своєму гарантує поняття збалансованих, відповідальних рішень, а тому здатна забезпечити її сталий розвиток. Стійкість і стабільність – це те, що абсолютно необхідно нашому суспільству» (Oleksandr O. Bryhinets, Ivo Svoboda, Oksana R. Shevchuk, Yevgen V. Kotukh, Valentyna Yu. Radich, 2020). Розглянемо сучасні соціально-політичні проблеми та зміни змісту різних державних політик та процеси самореалізації жінок у системі владних відносин з погляду гендерного підходу.

Зупинимося спочатку на розгляді гендерних вимірів законодавчої діяльності в контексті правового забезпечення гендерної рівності в політиці. Наслідком тривалої боротьби за рівність статей стало законодавче закріплення громадянського статусу жінок, серед основних досягнень виділимо Конвенцію ООН «Про політичні права жінок» (1952 р.) (Convention on the Political Rights of Women. United Nations, Treaty Series , vol. 193, p. 135.), «Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права» (1966 р.) (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. 16 December 1966. General Assembly resolution 2200A (XXI)), Конвенцію ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок» (1979 р.) (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women New York, 18 December 1979.), проведення міжнародних конференцій з становища та прав жінок, а також чотирьох Всесвітніх конференцій з становища жінок (Мехіко, 1975; Копенгаген, 1980; Найробі, 1985; Пекін, 1995), у межах яких було прийнято документи, що надають жінці рівні права з чоловіком.

На думку зарубіжних фахівців, відсутність механізму забезпечення рівних можливостей на законодавчому рівні практично призводить до дискримінації жінок. Тому різні країни розробляють політики, створені задля подолання нерівності статей. Наприклад, у Західній Європі у виборчих кампаніях (при висуванні та реєстрації кандидатур) застосовуються: квотування, відсоткові пороги, що встановлюють мінімальну кількість представників тієї чи іншої статі у владних структурах (від 10 до 40%) тощо (Oksana Shevchuk, 2021, с. 70).

Однак у нашій державі досі слабо розвинений напрям гендерно чутливого законодавства, спрямованого на розвиток конституційних і принципів вирішення тих проблем, де жінки особливо вразливі (наприклад, про рівні права і рівні можливості тощо.). Тому з погляду міжнародних стандартів, де головним критерієм, за яким можна судити про соціально-політичний статус жінок, є співвідношення законодавчо закріплених прав та умов реалізації цих прав, основний недолік вітчизняного законодавства – його гендерна нейтральність, відсутність норм, що забезпечують вирівнювання можливостей чоловіків та жінок та реалізацію ними прав і свобод.

Законодавча діяльність тісно пов'язана з гендерними виірами політичного управління. Нормативно – правові механізми залучення (наявність гендерно врівноваженої законодавчої бази, розробка нового покоління гендерного законодавства, спрямованого на досягнення гендерної збалансованості в суспільстві) забезпечують політичне рекрутування, яке залежить від типу та принципів виборчої системи, а також форми партійної системи та заходів просування жінок до представника органи та ін. Наприклад, західні дослідники (De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F. (2018)), що аналізують політичне представництво жінок у законодавчих органах влади, показали, що пропорційна система порівняно з мажоритарною формує більше можливостей для жінок (10, De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F., 2016, p.885).

Слід також зазначити, що різні типи гендерних вимірів (патріархат, патерналізм, лібералізм) у політичній державній політиці щодо жінок також мають різний вплив на існування та зростання участі жінок у політичних та адміністративних процесах. Прикладом патерналістської політики щодо жінок був радянський уряд, який розглядав «жінку як особливу соціальну категорію і вводив спеціальні заходи щодо регулювання її соціального статусу, об'єкт; соціальне забезпечення та пільги в поєднанні з репродуктивними, продуктивними та сімейними ролями роблять жінок особливою групою, залежною від держави, за умови, що такі радянські громадяни займають особливе місце в суспільстві». (Матвієнків С., 2002, с. 56).

Сучасний тип державної політики, заснованої на гендерному підході, дослідники визначають як «елітарний» тип, або «політику гендерної рівності». Серед основних напрямів такої політики Михайлова К.Г. виділяє: рівну участь жінок та чоловіків у всіх сферах політичного життя, в управлінні державою, у професійній зайнятості; створення умов максимального вивільнення жінок і чоловіків від виконання рутинної домашньої роботи; поширення державних пільг, пов'язаних із доглядом за дітьми, на обох батьків, забезпечення рівного доступу обох статей до освітніх, інформаційних, організаційних, адміністративних ресурсів; подолання патріархальних, консервативних стереотипів про гендерні ролі, створення сприятливої громадської думки про гендерну рівність; створення спеціальної системи підготовки державних службовців (Михайлова К.Г., Богословська І.Г., Борисенко О.С., Головнєва І.В., Гога Н.П., 2001, с. 68).

Хоча в сучасному суспільстві, на відміну від традиційного, і відбувається поступове подолання гендерної асиметрії, у всіх країнах нині існує гендерна нерівність щодо представництва жінок в органах законодавчої та виконавчої влади, яка визначається як «гендерна піраміда» (Харисова С.Ф., 2001 с. 82): чим вищий рівень влади, тим там менше жінок. Гендерна піраміда влади у суспільстві інституалізується державою, відтворюється системою «гендерно нейтрального права», і навіть цінностями нашого суспільства та процесом соціалізації. Так, наприклад, виділення «жіночої» політичної субкультури є на заваді демократизації політичної системи та порушенням функцій політичної культури.

Інший гендерний вимір політичної культури пов'язаний з аналізом гендерної ідентичності держав, що призводить до створення певних образів (наприклад, стійка асоціація «Батьківщина-мати»), та використанням для характеристики національного характеру ознак фемінінності та маскуліності (у ряді історико-філософських робіт висувається ідея про мужності німецького національного характеру та української жіночності). Американські вчені Б. Деркс, К. Ванлар та Н. Еллемерс (Derks, B., Van Laar, K., Ellemers, N. (2016)) визначили, що таке типowo чоловічий та жіночий образи. Перший вони пов'язали із соціально не обмежувочим стилем поведінки, компетенцією та раціональними здібностями, активністю та ефективністю. А жіночий образ співвідноситься із соціальними та комунікативними вміннями, теплотою та

емоційною підтримкою. Вони також показали, що надмірна акцентуація типово маскулінних або фемінінних рис оцінюється негативно (Derks, B., Van Laar, K., Ellemers, N., 2016, с. 456).

Гендерні стереотипи функціонують також лише на рівні індивіда. І цей тип стереотипів більше співвідноситься з гендерною роллю. І тут ми вже можемо говорити про гендерний вимір політичної соціалізації, пов'язаної з самосвідомістю жінок і чоловіків, формуванням гендерних відмінностей сприйняття та гендерним вихованням.

Як зазначає Б. Станіч (Branko Stanich (2022)) гендерні стереотипи формуються вже у дитячому віці, це відбувається при засвоєнні панівних у певній культурі уявлень про правильну поведінку, розподіл здібностей та обов'язків тощо. «З ким людина починає ідентифікувати себе – з чоловіком чи з жінкою, так само як і більшість рис її характеру, ідей і бажань, залежить насамперед від того, до якої статі вона була віднесена у дитинстві». (Branko Stanich, 2022).

Аналіз сучасної гендерної політичної соціалізації свідчить у тому, що з дитинства у шкалі жіночих цінностей формується установка на низький ранг політики. Як зазначає С. Бек (Beck, S.A. (2001)), «дослідження психологів показують рівну наявність у підлітків прагнення домінування та політичний інтерес. Однак найчастіше у дівчаток ці установки присутні у не-прямих проявах, у моделях поведінки, властивих гендерним стандартам, і рідше у стратегіях ініціативного типу, що виражаються у позначенні пріоритету суспільної самореалізації». (Beck, SA, 2001, р. 49).

У процесі політичної соціалізації формується уявлення про те, що політика – сфера чоловіків. «У дитинстві хлопчику кажуть, що коли він виросте, то зможе якось стати президентом, а дівчинка може сподіватися те що, щоб вийти заміж за чоловіка, який якось стане президентом» (Beck, SA, 2001, р. 49).

Підсумком гендерної соціалізації є освоєння різних соціальних ролей, засвоєння відмінностей змісту праці, а також формування стереотипів «мужності» та «жіночності». Все це впливає на різне ставлення до політики та політично активної діяльності: сприйняття суспільних політичних подій та ситуації (наприклад, жінки негативно ставляться до військових дій, а чоловіки ні), політичної влади (жінки цікавляться політикою менше, ніж чоловіки), політичних лідерів, політичних партій тощо.

Мартинович А. (Bodiroga-Vukobrat, N. and Martynovych, A. (2017)) зазначає також, що жінки рідше за чоловіків висловлюють свою думку про політичних суб'єктів і частіше підтримують партії демократичної орієнтації (Bodiroga-Vukobrat, N. and Martynovych, A., 2017).

Інший гендерний вимір політичної комунікації пов'язаний з формуванням та трансляцією жіночих образів та символів політичної культури: маскуліність та фемінінність впливає на відмінності у комунікативних аспектах спілкування, специфіку діяльності ЗМІ (приклад: у формуванні стереотипного відношення).

Використовуючи термінологію К. Флорида (Cook, Florida (2022)), можна відзначити, що саме «індивідуалізація політики», яка використовує гендерний масмедійний дискурс, може усвідомити значущість політичного потенціалу жінок, необхідність їхньої участі у політичних рухах та партіях. Наприклад, політична реклама все частіше використовує гендерну символіку, засновану на гендерних стереотипах (Cook, Florida, 2022).

Питання соціального потенціалу осіб та ступеня їхньої потреби актуальне при розгляді гендерного виміру політичного процесу. Тому ми зосереджуємося на гендерному вимірі політичного лідерства: особливості чоловічого та жіночого лідерства; можливості жінок стати політичними лідерами; робота в інтересах жінок; створення альтернативних чоловічих правил політичної гри; поведінка; ефективність роботи; поведінка; вербальне та не- вербальна поведінка під час переговорів, мотивація досягнення та ставлення до нагород за результатами, конкурентоспроможність та лідерство.

Спробуйте, наприклад, визначити риси «політичної особи», і ви одразу звернете увагу, що класичний образ ніяк не співвідноситься з жіночими якостями. Так, наприклад, дослідження Дж. Де Араджіо (De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F. (2018)) показало, що маскулінна лідерська модель є різновидом конкурентної моделі і підпорядковується принципу повинності (тому претендент на лідерську роль неодмінно бореться за неї) і описується такими показниками: чоловіча стать (хоча лідером може бути і жінка з маскулініними характеристиками), зрілий

(або просто старший) вік, високі конкурентність, маскуліність, сексуальність (і сексуальна привабливість), домінантність, агресивність.

А фемінінна лідерська модель підпорядкована принципу комплементарного, додатковості, вакууму (лідерська роль приймається тільки за умови наявності вакууму лідерства, коли немає представника, що відповідає характеристикам маскуліної моделі). Жінці-лідеру властиві: фемінінний негативний лідерський потенціал; зріле фемінінне успішне лідерство; здорова гендерна ідентичність; розвиненість лідерської мотивації «влада – досягнення – аффіліація»; демонстративна орієнтація на взаємини із оточуючими. Жінки-лідери перевершували чоловіків за комунікативними характеристиками, емоційністю, мотивацією досягнення і влади, успішністю за діловими критеріями, лідерським потенціалом (De Araujo, JFFE, & Tejed-Romero, F., 2018, с. 70).

Вважаємо, що гендерні відмінності лідерів присутні в усіх основних особистісних характеристиках політиків: Я-концепція (самооцінка: жінки характеризуються зовнішніми оцінками, вони чутливі до критики, чоловіки насправді нечутливі до критики, причини невдач пояснюються неконтрольованим ситуацій), сфери мотивації (різні показники мотивації до влади, досягнення та приналежності), системи політичних переконань (жінки-політики більш ліберальні та космополітичні, а чоловіки більш консервативні та націоналістичні), стиль прийняття політичних рішень (жінки, як правило, більш обережний, тоді як чоловіки схильні ризикувати), стиль міжособистісного спілкування (ймовірність сили у чоловіків і прагнення консенсусу у жінок), поведінка в стресових ситуаціях (чоловіки-лідери характеризуються словесною та поведінковою агресивністю, тоді як жінки-лідери характеризуються закличками до підтримки). Гендерний вимір особистостей політиків впливає на їхню політику та рішення.

Інший аспект гендерного виміру політичної участі пов'язаний із виборчим процесом та електоральною поведінкою. У більшості країн жінки становлять найактивнішу частину електорату.

Гендерна різниця електоральної поведінки аналізується у вигляді явища «гендерний розрив» (gender gap in election), виявленого американськими політологами. Ця категорія означає відмінність у політичній свідомості чоловіків і жінок, свідчить про різницю в орієнтирах поведінки, їх участі, оцінках дій політичних лідерів, щодо актуальних проблем державної політики та шляхів їх вирішення.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Отже, загалом можна чітко визначити, що гендерний вимір у політиці, це проведення кількісних та якісних оцінок діяльності жінок і чоловіків у політиці, характеристик їх фемініності та маскуліності, які визначають ступінь і рівень політичної грамотності, їх соціального самовираження та самоактуалізації, а також вплив на всі сфери організації. Ефективність політичного впливу, управління та планування приватного та громадського життя, ефективність впливу на всіх напрямках соціального та політичного розвитку, принципове моделювання та прогнозування соціальних та політичних процесів для справедливості, рівності, миру і прогресу.

Хоча в сучасному суспільстві, на відміну від традиційного, і відбувається поступове подолання гендерної асиметрії, у всіх країнах нині існує гендерна нерівність щодо представництва жінок в органах законодавчої та виконавчої влади, яка визначається як «гендерна піраміда»: чим вищий рівень влади, тим там менше жінок.

Предметом подальших наукових пошуків стануть питання, пов'язані із соціальною політикою та аналізом практичних політичних рішень та наслідків їх прийняття для різних соціальних груп жінок та чоловіків, гендерний аспект політичної етики та етикет, гендерні виміри переговорних процесів у політиці (наприклад, специфіка гендерних стереотипів у дискусії), гендер та партійна політика тощо.

Література

- Feldman, Jean-Philippe (December 1999). "Hayek's Criticism of the Universal Declaration of Human Rights". *Journal des Economistes et des Études Humaines*. 9 (4). doi : 10.2202/1145-6396.1172
- Protocol No. 12 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. Adopted in Rome on 4 Nov. 2000. In: Compendium of international and regional standards against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance. E/CN.4/2004/WG.21/5. 13 Jan. 2004. p. 344-345.
- Makoon, K., Singh, R., Lal, S., Chand, R. (2022) Information and communication technologies, health and gender equality: empirical evidence from a group of Pacific developing countries. PLoS ONE 17(6): e0269251. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0269251>
- Petherick, A. (2019). Revising Supply and Demand: Women's Electoral Participation and Performance Where Parties are Diverse, Personalism Prevails, and Corruption is Commonplace. DPhil Thesis, University of Oxford.
- Oleksandr O. Bryhinets, Ivo Svoboda, Oksana R. Shevchuk, Yevgen V. Kotukh, Valentyna Yu. Radich (2020) *Public value management and new public governance as modern approaches to the development of public administration*. Revista San Gregorio. SPECIAL EDITION-2020.
- Convention on the Political Rights of Women. United Nations, *Treaty Series*, vol. 193, p. 135. The Convention was opened for signature pursuant to resolution 640 (VII), adopted by the General Assembly of the United Nations on 20 December 1952.
- International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. 16 December 1966. General Assembly resolution 2200A (XXI). URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-economic-social-and-cultural-rights>.
- Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women New York, 18 December 1979. 18 December 1979. United Nations General Assembly URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-elimination-all-forms-discrimination-against-women>.
- Oksana Shevchuk The concept of administrative and legal support of the state information security of Ukraine in the field of prevention of corruption *Visegrad Journal on Human Rights*. № 3/2021. 2021 С. 70-75.
- De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F. (2016). Political representation of women and transparency in local governance. *Local Government Research*, 42 (6), 885 – 906.
- De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F. (2018). Does gender equality affect municipal transparency: the case of Spain. *Public Performance & Management Review*, 41 (1), 69–99.
- Матвієнків С. Гендерна політика: суть, проблеми та українські реалії. *Науковий вісник: Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини*. Вип. 272. Чернівці: «Рута», 2005 359 с.
- Михайльова К.Г., Богословська І.Г., Борисенко О.С., Головнюова І.В., Гога Н.П. Жінки та влада / Жінки в Україні. К., 2001. Т. 23. 645 с.
- Харисова С.Ф. Гендерна політика – шлях консолідації суспільства / Жінка в Україні. К., 2001. Т. 23. 645 с.
- Derks, B., Van Laar, K., Ellemers, N. (2016). The Queen Bee Phenomenon: Why Female Leaders Distance themselves from Young Women. *The Leadership Quarterly*, 27 (3), 456–469. <https://doi.org/10.1016/j.leaqua.2015.12.007>.
- Branko Stanich (2022) Gender (dis)balance in local government: how does it affect budget transparency? *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, DOI: 10.1080/1331677X.2022.2081232.
- Beck, SA (2001). Children as women: the impact and limitations of gender in local governance. In SJ Carroll (Ed.), *The influence of women in public office*. (p. 49 – 67). Indiana University Press.
- Bodiroga-Vukobrat, N. and Martynovych, A. (2017). Gender Equality Policy in Croatia – Update. Committee of the European Parliament on Women's Rights and Gender Equality (FEMM). [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2017\)596803](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2017)596803).
- Cook, Florida (2022). A Changing Lens: Expanding the Research Agenda on Women in Management in China. *J Bus Ethics* (2022). <https://doi.org/10.1007/s10551-022-05105-1>

References

- Feldman, Jean-Philippe (December 1999). "Hayek's Criticism of the Universal Declaration of Human Rights". *Journal des Economistes et des Études Humaines*. 9 (4). doi : 10.2202/1145-6396.1172[in English]
- Protocol No. 12 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. Adopted in Rome on 4 Nov. 2000. In: Compendium of international and regional standards against racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance. E/CN.4/2004/WG.21/5. 13 Jan. 2004. p. 344-345. [in English]
- Makoon, K., Singh, R., Lal, S., Chand, R. (2022) Information and communication technologies, health and gender equality: empirical evidence from a group of Pacific developing countries. PLoS ONE 17(6): e0269251. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0269251> [in English]
- Petherick, A. (2019). Revising Supply and Demand: Women's Electoral Participation and Performance Where Parties are Diverse, Personalism Prevails, and Corruption is Commonplace. DPhil Thesis, University of Oxford. [in English]

- Oleksandr O. Bryhinets, Ivo Svoboda, Oksana R. Shevchuk, Yevgen V. Kotukh, Valentyna Yu. Radich (2020) *Public value management and new public governance as modern approaches to the development of public administration*. Revista San Gregorio. SPECIAL EDITION-2020 [in English]
- Convention on the Political Rights of Women. United Nations, *Treaty Series*, vol. 193, p. 135. The Convention was opened for signature pursuant to resolution 640 (VII), adopted by the General Assembly of the United Nations on 20 December 1952. [in English]
- International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. 16 December 1966. General Assembly resolution 2200A (XXI). URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-economic-social-and-cultural-rights>[in English]
- Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women New York, 18 December 1979. 18 December 1979. United Nations General Assembly URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-elimination-all-forms-discrimination-against-women>[in English]
- Oksana Shevchuk The concept of administrative and legal support of the state information security of Ukraine in the field of prevention of corruption *Visegrad Journal on Human Rights*. y № 3/2021. 2021 C. 70-75 [in English]
- De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F. (2016). Political representation of women and transparency in local governance. *Local Government Research*, 42 (6), 885 – 906. [in English]
- De Araujo, JFFE, & Tejedo-Romero, F. (2018). Does gender equality affect municipal transparency: the case of Spain. *Public Performance & Management Review*, 41 (1), 69–99. [in English]
- Matvienkiv S. (2005) Gender policy: essence, problems and Ukrainian realities. *Scientific Bulletin: History. Political sciences. International relations*. Issue 272. Chernivtsi: "Ruta", 2005–359 p. [in Ukrainian]
- Mykhailova K.G., Bogoslovska I.G., Borysenko O.S., Golovnyova I.V., Hoga N.P. (2001) *Women and power / Women in Ukraine*. – K., 2001. Т. 23. – 645 p. [in Ukrainian]
- Kharisova S.F. (2001) Gender policy – the way to consolidate society. *Woman in Ukraine*. K., 2001. Т. 23. 645 p. [in Ukrainian]
- Derks, B., Van Laar, K., Ellemers, N. (2016). The Queen Bee Phenomenon: Why Female Leaders Distance themselves from Young Women. *The Leadership Quarterly*, 27 (3), 456–469. <https://doi.org/10.1016/j.leaqua.2015.12.007> [in English]
- Branko Stanich (2022) Gender (dis)balance in local government: how does it affect budget transparency? *Economic Research-Ekonomska Istražuvannia*. DOI: 10.1080/1331677X.2022.2081232 [in English]
- Beck, SA (2001). Children as women: the impact and limitations of gender in local governance. In SJ Carroll (Ed.), *The influence of women in public office*. (p. 49–67). Indiana University Press [in English]
- Bodiroga-Vukobrat, N. and Martynovych, A. (2017). Gender Equality Policy in Croatia – Update. Committee of the European Parliament on Women’s Rights and Gender Equality (FEMM). [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU\(2017\)596803](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU(2017)596803)[in English]
- Cook, Florida (2022). A Changing Lens: Expanding the Research Agenda on Women in Management in China. *J Bus Ethics* (2022). <https://doi.org/10.1007/s10551-022-05105-1>[in English]

Анотація

Бринюк К. В. Роль і місце гендерних вимірів управлінської комунікації в органах влади в системі державної політики. – Стаття.

Досліджено роль і місце гендерних вимірів управлінської комунікації в органах влади в системі державної політики. Розкрито зміст сучасного типу державної політики, заснованої на гендерному підході, який дослідники визначають як «елітарний» тип, або «політику гендерної рівності». З’ясовано, що гендерні відмінності лідерів існують за всіма основними особистісними характеристиками політика: Я-концепції (самооцінка: для жінок характерною є зовнішня оцінка, вони чутливі до критики, чоловіки практично не чутливі до критики, причини неуспіху пов’язують із незалежними від них обставинами), мотиваційній сфері (різні показники мотивів влади, досягнення та афіліції), системі політичних переконань (жінці-політику більше властивий лібералізм і космополітизм), а чоловікові консерватизм і націоналізм, стилю прийняття політичних рішень (жінкам більш властива обережність, тоді як чоловіки схильні ризикувати), стилю міжособистісних відносин (можливість застосування сили у чоловіків та прагнення до консенсусу у жінок), поведінці у стресових ситуаціях (чоловік-лідер характеризується вербальною та поведінковою агресією, а жінка-лідер – зверненням за підтримкою). Гендерні виміри особистості політиків впливають на їхню політику та прийняття рішень.

Автор приходять до висновку, що гендерний вимір у політиці – це проведення кількісних та якісних оцінок діяльності жінок і чоловіків у політиці, характеристик їх фемінності та маскулітності, які визначають ступінь і рівень політичної грамотності, їх соціального самовираження та самоактуалізації, а також вплив на всі сфери організації. Ефективність політичного впливу, управління та планування

приватного та громадського життя, ефективність впливу на всіх напрямках соціального та політичного розвитку, принципове моделювання та прогнозування соціальних та політичних процесів для справедливості, рівності, миру і прогресу.

Ключові слова: гендерне законодавство, феміністична теорія, впровадження гендерного законодавства, міжнародні гендерні трансформації, світові тенденції гендерезації, гендерна демократія, пріоритети гендерної рівності, головні завдання гендерної політики в Україні.

Summary

Bryniuk K. V. The role and place of gender dimensions of managerial communication in government bodies in the system of public policy. – Article.

The role and place of gender dimensions of management communication in government bodies in the system of state policy is studied. The content of the modern type of state policy based on a gender approach, which researchers define as the "elitist" type, or "gender equality policy", is revealed. It was found that gender differences in leaders exist in all the main personal characteristics of politicians: Self-concept (self-esteem: women are characterized by external evaluation, they are sensitive to criticism, men are practically not sensitive to criticism, the reasons for failure are attributed to those independent of them circumstances), the motivational sphere (different indicators of motives for power, achievement and affiliation), the system of political beliefs (a woman politician is more characterized by liberalism and cosmopolitanism), and a man by conservatism and nationalism, the style of making political decisions (women are more characterized by caution, while men are inclined to take risks), the style of interpersonal relations (the possibility of using force in men and the desire for consensus in women), behavior in stressful situations (a male leader is characterized by verbal and behavioral aggression, and a female leader is characterized by a request for support). Gender dimensions of politicians' personalities influence their policies and decision-making.

The author comes to the conclusion that the gender dimension in politics is a quantitative and qualitative assessment of the activities of women and men in politics, the characteristics of their femininity and masculinity, which determine the degree and level of political literacy, their social self-expression and self-actualization, as well as the impact on all spheres of the organization. Effectiveness of political influence, management and planning of private and public life, effectiveness of influence on all directions of social and political development, principled modeling and forecasting of social and political processes for justice, equality, peace and progress.

Key words: gender legislation, feminist theory, implementation of gender legislation, international gender transformations, global trends of genderization, gender democracy, priorities of gender equality, main tasks of gender policy in Ukraine.